

vrši samo neprekinutim nizom naledja ili cesijom. Prema tome osiguratelj može s naslova regresa istaknuti zahtjev prema brodaru samo ako je na to ovlašten cesijom svog osiguranika, pod pretpostavkom, da je ovaj stekao pravo na isticanje zahtjeva prema brodaru.

Drugi dio presude sadrži stajalište, da ustup osiguranikovih prava osiguratelju obuhvata i prava koja je osiguranik stekao prema špediteru, ali za tu tvrdnju ne daje objašnjenje. Tako ostaje nerasvijetljeno pitanje, kako šteta, nastala navodnim propustom špeditera, uslijed kojeg je nastala presumpcija, da je brodar u redu predao teret, pa prema tome nije ni nastupio osigurani slučaj iz police pomorskog osiguranja, može da bude obuhvaćena cesijom izdanom povodom isplate takvog nenastalog osiguranog slučaja. Ako se naime ima smatrati, da je brodar u redu predao teret, onda nije nastupio osigurani slučaj, predviđen policom pomorskog osiguranja, pa nema ni obveze osiguratelja na isplatu. Naprotiv, ako je slučaj nastupio potrebna je cesija prava iz teretnice koju može da izvrši samo zakoniti imalac teretnice. U ovom sporu nastala je zakonska presumpcija, da je teret u redu predan, što znači da osiguratelj nije bio dužan da izvrši isplatu osiguranog iznosa. Ako je to učinio, učinio je to preko dužnosti, ali odatle ne može sticati nikakvih regresnih prava. Rad špeditera ni u kom slučaju nije mogao prouzročiti nastup osiguranog slučaja. Propust dužnosti špeditera kao zakonitog imaoaca teretnice da protestom osigura da teret dokaza o urednoj predaji padne na brodara, zapravo - je samo prevaljivanje tereta dokaza na primaoca tereta, dakle na špeditera samoga, koji će zbog toga u eventualnoj parnici - ako mu komitent naloži da je povede - vrlo teško uspjeti. Ali ako mu ne bude naredjeno da parnicu povede, on to nije dužan inicijativno učiniti. Prema tome nema ni špediter ove odgovornosti na temelju koje bi mogao biti regresno obvezan.

Z.R.

VIŠI PRIVREDNI SUD NR HRVATSKE

Drugostepena presuda od 22.XII 1960.

Vijeće: Dr Ernest Vaić, dr Dušan Arneri, dr Eugen Žokalj

Špediter, koji je dao nalog drugom špediteru da osigura robu, i koji primi policu osiguranja bez prigovora, ne može naknadno staviti prigovor o osiguranim rizicima - Ovaj sporazum o osiguranju ne mora biti sklopljen u pismenoj formi

Tužitelj /špediter/ traži tužbom da se tuženik /drugi špediter - njegov komitent/ obveže na plaćanje iznosa od 592.389.- Naveo je da mu je tuženik dao nalog da izvrši otpremu pamuka u

Italiju koji je bio uskladišten u Rijeci. Tuženik mu je putem svog službenika dao i poseban nalog da izvrši osiguranje tereta kod DOZ-a s klauzulom "all risks". Tužitelj je tako i postupio te je platio osiguravajućem zavodu premiju u utuženom iznosu. Tuženik unatoč traženja tužitelja nije platio taj iznos.

Tuženik je, medju ostalim stavio prigovor da on nije dao nalog tužitelju da osigura robu pod uvjetima "all risks" i da je takovo osiguranje u željezničkom transportu, o kojemu se u ovom slučaju radilo neuobičajeno, pa da tužitelj nije ni bio ovlašten na taj način osigurati robu.

Prvostepeni sud je obvezao tuženika na isplatu utuženog iznosa.

Povodom žalbe drugostepeni sud je raspravio spor i potvrdio prvostepenu presudu.

Medju ostale razloge, s kojima drugostepeni sud ne prihvaća prigovore tuženika iznose se i slijedeći:

U konkretnom slučaju za rješenje spora, nije odlučna okolnost da li je tužitelj primio nalog od tuženikovog službenika da osigura robu pod navedenim uvjetima. Ovo s razloga što je tužitelj kao komisionar /špediter/ dostavio tuženiku policu o osiguranju koja je sadržavala klauzulu "all risks" izdatu od DOZ-a, a tuženik kao nalogodavac toj klauzuli nije stavio nikakva prigovora, a posebno nije prigovorio ni izračunatoj premiji. Po pravnim pravilima građanskog prava samim tim tuženik je, u najmanju ruku, naknadno odobrio postupak tužioca tj. ratihabirao ugovor o osiguranju, u pogledu već spomenute klauzule. Medjutim ne samo to, po nalaženju suda, valja uzeti da je tužitelj naknadno zaključio sa DOZ-om ugovor o osiguranju uz spomenutu klauzulu po nalogu samog tuženika. Tuženik je naime svojim teleksom prigovorio, kada je primio prvobitnu policu, da vrijednost robe nije pravilno navedena u polici, nadalje da polica pogriješno glasi na njega kao izvoznika dodajući "robu osiguravamo mi". U tom saopćenju tuženik traži od tužitelja kao njegova mandatara da ispravi pogriješke i da preuzme od DOZ-a novu policu sa "ovim uslovima" tj. ispravljenim uvjetima u smislu teleksa. Nikad nije prigovorio osiguranim rizicima.

Sud stoji na stajalištu da sporazum o osiguranju može biti sklopljen i bez pismene forme, jer protivno stajalište tuženika da takav sporazum ne bi vrijedio za to što nije sačinjen pismeno nema temelja u pozitivnim propisima a ni u pravnim pravilima građanskog prava.

E.V.